

høieste Grad Uret i at tillægge Andre Meninger, som de paa det Allerbestemteste have fralagt sig. Det skal jeg imidlertid lade staa hen, det har ikke nogen afgjørende Betydning for Thinget, hvad et enkelt Medlem mener; men jeg siger altsaa, at denne Sag angaar et Forhold, som er ukjendt her i Landet, hvorom vi ikke have tilsvarende Lovbestemmelser, og hvorom der har været ført vidtløftige Stridigheder, som have vaakt en Formodning hos den Befolkning, som bor paa det Sted, hvor Sagen er passeret og hos den vaakt en stor Opsigt, idet den er kommen til den Betragtning, at det var en Umulighed, at det kunde forholde sig, saaledes som antaget ved Domstolene. Under disse Omstændigheder forekommer det mig at ville være i høj Grad urigtigt, at de Retskyndige og Mænd, der have været særlig inde i Sagen, ville modsætte sig, at vi Andre faae Dplysninger, som sætte os istand til at danne os en Dom, saaledes som den kan dannes af et Nævn eller af en Samling af Løgmænd, der have med Afgjørelsen at gjøre. Det har forbausset mig, at man ikke har villet unde os at faae disse Dplysninger. Det forekommer mig dog, at Enhver, efter at disse Dplysninger ere komne til at foreligge, har sin frie Stilling; det vil være Tilfældet lige saa vel med de Herrer, der have modsat sig, som med os Andre. Vi have aldeles ikke bestemt erklæret os om, hvorhen vi ville gaa, og vi have erkjendt, at der manglede Dplysninger endnu, og ønsket, at der skulde ned sættes et Udvalg, for at der kunde staffles saadanne. Altsaa, naar man tager denne Sag ganske simpelt, saa er den et Krav fra dem, der have troet, at der er nogen Billighed i Sagen, et Ønske om at formilde den strenge Retfærdighed, som er gjort Tjyldest ved den høieste Domstol, om at formilde deres Skjæbne, som ere rammede af det, som er den virkelige Ret efter Landets Love, ved at komme dem tilhjulps med en Gave af Statskassen. Hvorfor maa vi ikke faae dette undersøgt? Det kan jeg slet ikke forstaa. Det forekommer mig at være en Uret imod Kolleger, at man vil modsætte sig dette. Det var en anden Sag, om et Udvalgs Nedsættelse nødvendig førte med sig, at der bevilgedes Noget; saa kunde man maaske sige, at Sagen blev afgjort nu. Men det er jo aldeles ikke Tilfældet. Derom kan Ingen vide Noget. Desuden Meningerne her i Thinget — ved jo Enhver — ere saa delte i denne Sag, at det aldeles ikke her gaar efter Partiansføelser. Jeg ser saaledes slet ingen Fare ved, at man nedsætter et Udvalg, og dette anbefaler jeg paa det Bedste.

Justitsministeren (Mellermann):

Skjøndt jeg kunde ønske at opsætte et udtale et Par Ord om denne Sag, nødes jeg dog til allerede nu at tage Ordet, da jeg skal møde i det andet Thing til et Lovforslags Behandling. Der er nemlig et Par Bemærkninger, som jeg dog tror ikke at burde tilbageholde. Jeg vil advare imod,

at man forbyder sig i Detaillerne i denne Sag og forbyder sig i mangehaande Betragtninger, som ere egne til at aflede Opmærksomheden fra, hvad der dog egentlig er Hovedspørgsmaalet i Sagen. Det er jo nemlig dette, om det overhovedet gaar an, at Staten indlader sig paa at give Erstatninger af denne Art, Erstatninger, begrundede ved Tab, som Folk have lidt paa Grund af judicielle Feil eller Misgreb, hvad enten man gaar ud fra, at disse Feil eller Misgreb kunne tilregnes Retsbetjentene, Dommerne, eller man gaar ud fra, at de hidrøre fra Parternes egen mindre kloge eller mindre forsigtige Fremgangsmaade ved deres Anliggendes Ordning. Det er egentlig Hovedspørgsmaalet, og jeg tror, at det er denne Side af Sagen, hvorpaa de Herrer Medlemmer nærmest maa sætte deres Opmærksomhed; thi de egentlig bagved liggende juridiske Spørgsmaal: hvorledes det hænger sammen med denne slesvigiske Arvesag, hvem der har Ret eller ikke, hvorledes der burde være dømt eller ikke, ere Spørgsmaal, som jeg er overbevist om, at Flertallet af de ærede Medlemmer dog ikke vilde kunne magte, selv om der forelaa en Udvalgsbetænkning, og er dernæst Spørgsmaal, som der efter min Mening ikke kan tillægges videre Betydning, som ikke kunne være afgjørende med Hensyn til denne Sags Skjæbne, thi det forekommer mig, at vil man tænke noget nærmere over Konsekvenserne af et Skridt som dette, maa de Herrer dog vist komme til det Resultat, at det umulig gaar an at vedkjende sig en Grundsætning som den, at Staten skulde yde Borgerne Erstatning under den ene eller den anden Form for Tab af den Bestaaenhed som det, her omtales. Selv om det forudsættes, at der er begaaet en Feil i sin Tid, i Aaret 1825, af den paagjældende Skifteforvalter, mener jeg, at, dersom vi skulde komme ind paa at erstatte Folk Tab, som de have lidt ved Misgreb af en Embedsmand, saa var der ingen Grund til at blive staaende ved Misgreb, der traadte frem i Skikkelse af Misgreb ved Rettergang, men saa maatte vi ogsaa tage Misgreb af administrativ Natur med, overhovedet alle Misgreb af Embedsmænd og Autoriteter, hvorved der var paaført Folk Tab. Men skulde vi komme ind paa at erstatte saadanne Tab, saa havde vi aabnet Døren for den utalligste Mængde af de mest uforudsæelige Fordringer, der kunne fremsættes af Folk, og navnlig fremkommer det mig klart, at, hvis man gaar ind paa at yde Erstatning for Tab, fremkaldte ved Feil af Embedsmænd, saa vil man ikke kunne undbringe sig for at yde Erstatning for Tab fremkaldte ved ligefremme Besvielser. Nu er det vel saa, at den Slags Ting heldigvis ere sjældne nu og ikke ere fremkomne i en længere Række af Aar undtagen ganske undtagelsesvis; men skulde vi gaa 50—60 Aar tilbage, — og jeg ser i Grunden ikke, med hvilken Ret man skulde blive staaende netop ved Aaret